

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-01-27

HSN 1309-1072

Handläggare:
Amalia Vinogradova
Birger Forsberg

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2014-03-04, P 12

Yttrande över motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2013:18. I motionen föreslår Tomas Eriksson m.fl. (MP) att Stockholms läns landsting avsätter 500 miljoner kronor till en särskild social investeringsfond i syfte att öka folkhälsan i Stockholmsregionen på längre sikt.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2014-01-27
Motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Eriksson m.fl. föreslår i sin motion att Stockholms läns landsting avsätter 500 miljoner kronor till en särskild social investeringsfond. En social investering är enligt motionärerna "riktade satsningar rörande en specifik målgrupp eller ett specifikt problem". I detta fall vill motionärerna göra tidiga investeringar i barn och unga för ökad folkhälsa. De önskar också uppmuntra till utökat samarbete mellan Stockholms läns landsting och kommunerna och föreslår därför att medlen från den sociala investeringsfonden går till gemensamma projekt och att respektive part satsar likvärdiga belopp i fonden.

Förvaltningen stödjer idén att tidiga satsningar på barn och unga för att förebygga ohälsa skall prioriteras. Detta präglar förvaltningens strategiska folkhälsoarbete där denna målgrupp ges en viktig roll. En särskild fond för detta ändamål kan vara ett verktyg, men innebär samtidigt ett helt nytt finansieringsinstrument som landstinget har mycket begränsad erfarenhet av att arbeta med. Ett storskaligt projekt av den omfattning som föreslås i motionen skulle därför innebära ett risktagande och kräva betydande administration både i hantering och uppföljning för att säkra hög effektivitet i medelsförbrukningen. Ett finansiellt samarbete mellan kommun och landsting av det slag som beskrivs i motionen är också helt nytt.

Förvaltningen anser att det finns andra möjligheter att både satsa mer på barns och ungas hälsa och uppnå ökat samarbete mellan landstinget och länets kommuner. Stockholms läns landsting samarbetar redan idag med olika aktörer i länet kring folkhälsofrågor. Landstinget är med i ett länsnätverk för folkhälsa där bl.a. Länsstyrelsen och KSL ingår. Ett annat nätverk samlar folkhälsoplanerare och handläggare från länets kommuner för att tillsammans med landstingets Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) utveckla kompetens och samarbete kring angelägna utmaningar inom folkhälsoarbetet. Mycket av folkhälsoarbetet i länet sker de facto genom samverkan mellan länets kommuner, landstinget, regionala myndigheter och organisationer, frivilligorganisationer och myndigheter på nationell nivå. Det finns även ett antal mötespunkter för dem som är verksamma inom folkhälsoarbetet i länet där aktuella frågor och implementeringsproblem analyseras och diskuteras med syftet att utbyta information och identifiera gemensamma intresseområden och utvecklingsarbeten. Förvaltningen anser att dessa olika fora för regionala samarbeten fortsatt bör utvecklas. Frågor om hur parterna gemensamt kan stödja barns och ungas hälsa bör prioriteras i dessa möten.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Kitty Kook Wennberg
Avdelningschef

2013:18
Ratet IV

Motion av Tomas Eriksson (MP) om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet

Det behöver göras mer insatser för att öka folkhälsan i Stockholmsregionen. Det visar inte minst följande från Stockholms läns landstings senaste *Folkhälsorapport 2011. Folkhälsan i Stockholm – idag och imorgon*:

- Fetma och övervikt har blivit vanligare bland länets invånare i nästan alla ålderskategorier. Fetma är en riskfaktor för ett flertal kroniska sjukdomar.
- Drygt en femtedel av befolkningen 18-64 år rapporterar mycket stillasittande och motionerar aldrig. Andelen är högst bland unga män och kvinnor.
- Antalet individer som behöver alkoholrelaterade vårdinsatser i Stockholms län ökar. Ökningen är störst bland unga vuxna 15-24 år.
- Andelen rökare bland unga har ökat. Tobaksrökning är ett av de absolut största problemen för folkhälsan.
- Ungas psykiska hälsa är ett fortsatt problem. Självordsförsöken bland unga har ökat. Hela 30 procent av de unga kvinnorna i länet anger nedsatt psykiskt välbefinnande.

Förebyggande tidiga insatser kan ge folkhälsovinster på längre sikt, men är sällan prioriterade i ansträngda offentliga driftsbudgetar. Miljöpartiet vill därför att Stockholms läns landsting avsätter 500 miljoner kronor till en särskild social investeringsfond.

Enligt innovationsrådet betänkande SOU 2013:40, handlar en social investering om "riktade satsningar rörande en specifik målgrupp eller ett specifikt problem". I detta fall vill vi göra tidiga investeringar i barn och unga för ökad folkhälsa.

Syftet med den sociala investeringsfonden är att på längre sikt öka folkhälsan i länet. De förebyggande insatserna ska generera folkhälsovinster till kommunerna samt till Stockholms läns landsting

Varje investering ska ha en plan för uppföljning där det framgår hur resultaten ska mätas och vid vilka tidpunkter de ska redovisas. Det ska också anges hur investeringen/projektet bidrar till att kommunens och landstingets totala kostnader minskar. När kostnadsbesparingar i verksamheter görs ska överskotten återföras till fonden så att nya sociala investeringar kan genomföras.

Miljöpartiet förespråkar en utveckling där landsting och kommuner går samman för att med tidiga insatser inom alkohol och tobak, mat, motion och psykisk hälsa, lösa gemensamma problem. Den sociala investeringsfonden ska underlätta insatser som annars försvåras på grund av avgränsade ansvarsområden och budgetar.

I syfte att uppmuntra till utökat samarbete mellan Stockholms läns landsting och kommunerna, föreslås medlen från den sociala investeringsfonden gå till gemensamma projekt samt att respektive part satsar likvärdiga belopp.

För att en fondmodell ska fungera föreslås följande:

1. Fondens syfte ska vara att främja folkhälsan genom tidiga insatser för unga upp till 25 år och uppmuntra till samarbete mellan landsting och kommuner.
2. Pengar ska återföras till fonden genom en så kallade återföringsmodell, som innebär att när investeringarna ger minskade kostnader så återförs dessa medel till fonden.
3. Varje social investering ska noggrant utvärderas och de ekonomiska konsekvenserna av satsningen ska vara möjliga att följa upp. Både vad gäller minskade kostnader men också i mänskliga vinster.
4. Det är viktigt att fondmedlen inte finansierar den ordinarie verksamheten. Istället ska det finnas en ömsesidig överenskommelse mellan kommuner och landsting om att permanenta framgångsrika projekt.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

- att* Stockholms läns landsting avsätter 500 mkr till en social investeringsfond
- att* för att kommunerna ska få tillgång till fondens medel krävs att kommunerna matchar satsningen med likvärdigt belopp.
- att* regelverket för fonden ska utgå från ovanstående specificering

Tomas Eriksson (MP)

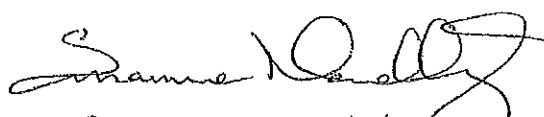
Yvonne Blombäck

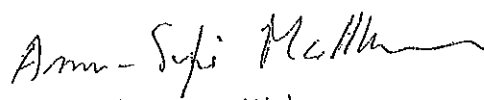

Annika Hjelm

Marie Åkesdotter

Vivianne Gunnarsson

Martin Sahlin

Susanne Nordling

Ann-Sofi Metthieson

MIKAEL ADENBY
Peter Eller
Peter Eller

BAUH LAPPALAINEN